

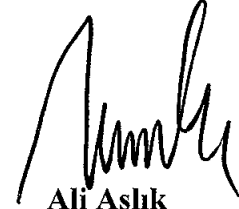
16/12/1960 Tarihli Ve 167 Sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz Ve Gerekçesi İlişkikte Sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Kerim ÖZKUL
Konya Milletvekili

(1)

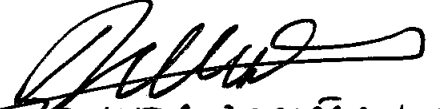

Ali Aşlık
İzmir Milletvekili

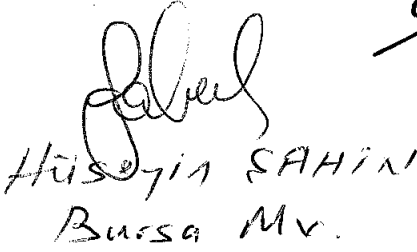
(2)

Cem ZORLU
Konya Mv.

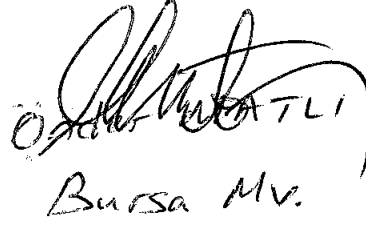

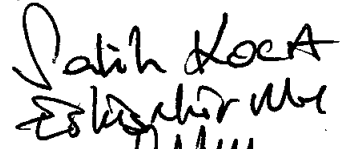
Zeynep ARMAĞAN USUL
Narlıca Mv.

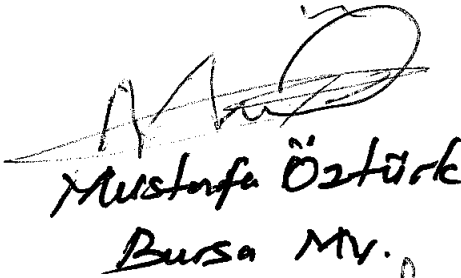
Hüseyin ŞAHİN
Bursa Mv.

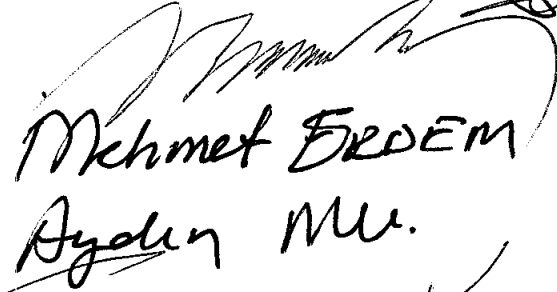
Ömer MERTLİ
Bursa Mv.

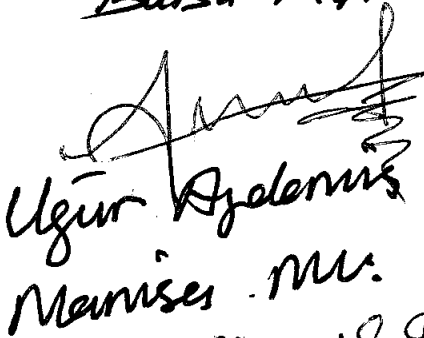
Fatih KOÇ
Eskişehir Mv.

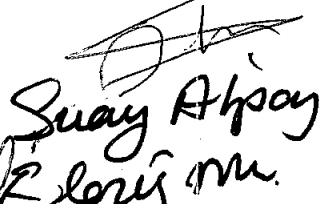
Mustafa Öztürk
Bursa Mv.

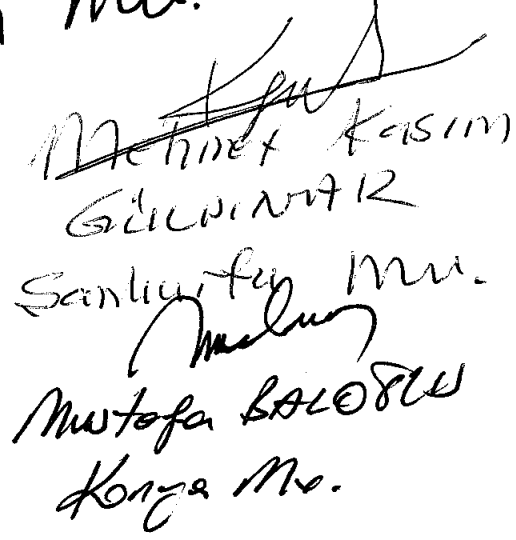
Mehmet ERDEM
Aydin Mv.

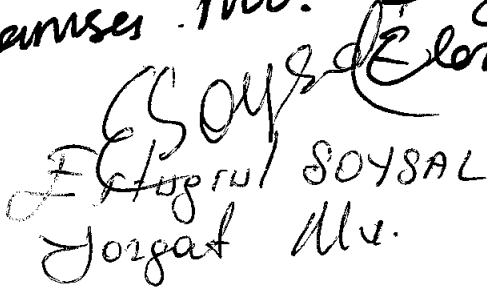
Uğur AYDEMİR
Manisa Mv.

Suayr AHSAN
Eskişehir Mv.

Mehmet KASIM
GÜLCİN
Sarıyer Mv.
Mustafa BACIOĞLU
Konya Mv.

Feri TOPRAK
SOYSAL
Zonguldak Mv.

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji - Çevre			
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köylükleri			
Tarih:	25 Ocak 2013		E. No: 2/1170	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
İ.İ.	Ş.	Ş.	Ş.	Ş.
TBMM BAŞKANI				

T B M M	
KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZMETİ BAŞKANLIĞI	
25 Ocak 2013	
NO:	176619

GEREKÇE

6111 sayılı Kanununun 126 ncı maddesi ile 167 sayılı Yeraltı suları Hakkında Kanununun 10 uncu maddesine “Kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine çekilecek yeraltı suyu miktarının tespitini sağlayacak ölçüm sistemleri kurulmadan, kullanma belgesi verilemez.” hükmü eklenerek yeraltı suyu kuyularına ölçüm sistemi takılması zorunluluğu getirilmiştir. 6111 sayılı Kanununun 127 nci maddesi ile de 167 sayılı Kanuna Geçici 3 üncü Madde eklenerek, bu Kanununun yayımlanmasından önce yeraltı şuyu kullanma belgesi almış olanların Kanunda belirtilen ölçüm sistemlerini kurarak durumlarını Kanuna uygun hale getirmeleri için 2 yıllık süre tanınmıştır.

Kanununun maksadı özellikle son yıllarda yaşanan yoğun ve kontrolsüz yeraltı suyu kullanımını sonucunda oluşan seviye düşümlerini önlemek ve kuyulardan çekilen veya çekilecek yeraltı suyunun ölçülebilir durumda olmasını sağlamaktır.

Kanun değişikliği sonrası 7/6/2011 tarihli ve 27957 sayılı Resmi Gazete’de DSİ Yeraltı Suları Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ardından Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’nün 5/7/2011 tarihli 2011/11 sayılı “Yeraltısu Kullanimi” konulu genelgesi çerçevesinde, DSİ Bölge Müdürlüklerinde konu ile ilgili olarak havza ve/veya ovalarda yeraltısu potansiyeli dikkate alınarak; içme-kullanma suyu ihtiyaçları, hayvan sulama ihtiyaçları, zirai sulama suyu ihtiyaçları, sanayi maksatlı su ihtiyaçları için kullanılacak su miktarlarının tespiti çalışmaları yapılmıştır. Kanuni düzenlemeler ile uygulanacak ölçüm sistemlerinin teknik özellikleri belirlenmiş; başta İdaremiz ilgili personeli olmak üzere mahallinde toplantılar yapılarak, ilan ve duyurular vasıtasıyla bilgilendirme çalışmaları yapılmış; kaçak kuyuların kullanımının kaynağında engellenmesi maksadıyla Elektrik Piyasası Kurumu Başkanlığı ile çalışma yapılarak, Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinde değişiklik yapılması sağlanmıştır.

Kanununun uygulanması için öngörülen iki yıllık zaman diliminde ilk defa kullanma belgesi alacaklara ölçüm sistemi kurmadan belge verilmemiştir.

Ancak; Sahadaki kaçak kuyuların çokluğu, Her maksatla ve her miktarda çekim yapacak yeraltısu kuyularına ölçüm sistemi takılması mecburiyeti getirilmiş olması, yönetmelikte öngörülen ölçüm sistemlerinin sayı ve özellik olarak tek bir üreticiden temin etme imkânının bulunmaması, teknik alt yapılarının hazır olmaması ve piyasa şartlarında yeterli sayıda sayaç bulunmaması, ölçüm sistemlerinin bedellerinin kullanıcılar tarafından ödenecek olması ve bu bedellerin kullanıcılara yüksek gelmesi ve Kullanıcılarda suya kota getirileceği ve para alınacağına dair oluşan düşünce sebebi ile olumsuz yönde direnç gelişmesi ve buna bağlı olarak da sisteme alışma sürecinin zaman alacak olması, sebepleriyle ölçüm sistemlerinin kurulması uygulaması tam anlamıyla yapılamamıştır.

Kanunda öngörülen iki yıllık geçiş süresinin sonu olan 25/2/2013 tarihi itibarıyla, kanunun çıkarılmasındaki ana maksat olan kaçakların önlenerek kanuni zemine sokulması hususu gerçekleşmediği gibi kanuni açıdan belge almış, kanuni yükümlülüklerini ölçüm sistemi kurulması dışında, tam olarak yerine getirmiş olan belge sahiplerinin de kaçak kullanıcı durumuna düşmeleri ve yeraltısu kuyularının kapatılması müeyyidesi ile karşı karşıya kalmalarına sebep olmuştur. Kısacası Kanununun maksadı kaçak kuyuları önlemek ve bunları kanuni zemine çekmek iken gelinen noktada kaçaklar önlenemediği gibi belgeli kuyular da kaçak konumuna düşme tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Bu da yeraltı suları üzerindeki idare denetiminin tamamen ortadan kalkmasına sebep olacaktır.

Bu aksaklıkların giderilmesi, mevcut ve kullanma belgesi verilmiş ve halen kanuni konumdaki yeraltı suyu kuyularının denetim altında tutulması maksadıyla, "ölçüm sistemi kurulmadan kullanma belgesi verilemez." şeklindeki temel kural muhafaza edilerek, tüm yeraltı suyu kuyularına ölçüm sistemi takılması fikri belli şartlara bağlanmıştır.

Böylelikle, ölçüm sisteminin kurulmasını lüzumlu kılacak yeraltısuyu kuyularının kullanım maksadı, çekilecek su miktarı, havza sınırı ve diğer hususlar göz önüne alınarak DSİ tarafından teknik yönden belirlenecek miktarın altında çekim yapması öngörülen yeraltısuyu kuyularına ölçüm sistemi kurulmaması hususu DSİ Genel Müdürlüğünün teklifi ile Bakanlar Kurulu kararına bırakılmıştır.

Bu suretle, ölçüm sistemi takılması gereken kuyuların kapsamı daraltılarak genel bilanço ve yeraltısuyu rezervini etkilemeyen küçük miktarlardaki yeraltısuyu çekimleri için kullanıcıya ek bir maliyet getirmesi engellenmiş ve kanunun daha kolaylıkla uygulanması temin edilmiş olacaktır.

Kanun teklifi ile ayrıca Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının yürürlüğe girdiği tarihten önce yeraltısuyu temini maksadıyla kullanma belgesi almış olanlar için kullanma gayesine göre ölçüm sistemi kurma seçenekleri belirlenmiştir.

Sanayi tesislerinde kullanılan yeraltısuyu miktarının diğer maksatlara göre yüksek miktarda olması sebebi ile ilk aşamada, bu tesislerde ölçüm sistemi kurularak su çekimlerinin acilen kontrol edilmesi hedeflenmiştir.

Zirai, içme ve kullanma suyu maksatlı açılan kuyuların gerek sayıca fazlalığı, gerekse kuyu sahiplerinin muhtemel ekonomik durumları da göz önünde bulundurularak Kanunun uygulama süresi daha uzun belirlenmiştir. Ayrıca belge sahibi tarafından ölçüm sisteminin ekonomik ve benzeri sebeplerle kurulamaması halinde, bedeli belge sahibinden belirlenecek taksit sayısında tahsil edilmek suretiyle geri ödenmesi şartı ile DSİ Genel Müdürlüğü tarafından kurulması seçeneği getirilmiştir. Ölçüm sistemi bedelinin % 25 fazlası ile tahsil edilmesi, belge sahiplerini ilk bir yıl içerisinde ölçüm sistemini kurmaya teşvik etmek gayesi ile düzenlenmiştir.

YERALTI SULARI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 16/12/1960 tarihli ve 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemleri kurulmadan kullanma belgesi verilemez. Ölçüm sistemlerinin kurulmasını lüzumlu kılacak yeraltı suyunun; kullanım maksadı, miktarı, havza sınırı ve diğer hususlar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Bakanlar Kurulunca tespit edilen hususlara ilişkin uygulama usul ve esasları ile ölçüm sistemine dair hususlar yönetmelikle belirlenir. Su ölçüm sisteminin kurulmasına dair süre Bakanlar Kurulu Kararıyla uzatılabilir”

MADDE 2- 167 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Bu Kanunla değiştirilen 10 uncu maddenin ikinci fıkrasının yürürlüğe girdiği tarihten önce yeraltı suyu temini amacıyla kuyu, galeri, tünel ve benzerleri için kullanma belgesi almış olanlardan;

a) Sanayi amaçlı kullanılan kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemi, bir yıl içinde belge sahibince kurulur. Süresi içerisinde ölçüm sistemini kurmayanların belgeleri iptal edilerek kuyuları kapatılır ve kapatma masrafları sahibinden alınır.

b) Zirai, içme ve kullanma suyu amaçlı açılan ve ölçüm sistemi kurma zorunluluğu dahilinde bulunan kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemi, bir yıl içerisinde belge sahibince kurulur. Ölçüm sistemini kuramayanların bu süre içerisinde talep etmesi halinde ölçüm sistemleri, bedeli yüzde yirmibeş fazlası ile ilgililerinden tahsil edilmek üzere, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içerisinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kurulur veya kurdurulur. Bu şartlara uymayanların belgeleri iptal edilerek kuyuları kapatılır ve kapatma masrafları sahibinden alınır.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.